

Veranderende liedcultuur in liturgie

- het belang voor de liturgie vanuit 'evangelisch-charismatisch perspectief' -

De praktijkvragen en literatuurtips

Onderstaand overzicht van de cursus Muziek & Liedculturen (voorjaar 2009**, zie www.stucom.nl/leerstoel) bevat blijvend interessante vraagstellingen voor ieder die voorgaat of musiceert in liturgie. Kees Slijkerman

Overzicht cursus veranderende liedcultuur

DAG-DEEL	ONDERWERP	INHOUD en VRAGEN	DOCENT(EN) in 2009
1a 16/01/09, morgen	Liedculturen & Spiritualiteit en theologie	<p>Er is een (historische) verscheidenheid aan liedculturen. Deze reflecteren (of initiëren/constitueren) eveneens diverse inhouden van spiritualiteit of theologie. M.a.w.: er zit nog een laag ónder de liedcultuur, waarvan men zich al dan niet bewust is. Welke liedculturen reflecteren welke spirituele/theologische kleuren? Hoe speelt dit mee in onze beoordeling en ons gebruik van deze liedculturen? Hoe gaan we in dit verband om met de controverses die in ontmoetingen soms maar al te pijnlijk tot verstarring leiden? Wat is hierover theologisch te zeggen? In hoeverre is hierover ook psychologisch iets te zeggen? Niet het minst belangrijk: why do we worship? (Lezing John Witvliet*)</p> <p><u>Praktisch:</u> de deelnemers krijgen een setje uiteenlopende liederen. Aan de hand hiervan wordt de achterliggende theologie/spiritualiteit besproken.</p> <p><u>Gespreksvragen:</u> hoe om te gaan met de diverse liedculturen en daarachter liggende spiritualiteiten/theologieën?</p>	Kees van der Kooi en Kees van Setten
1b 16/01, middag	Historisch overzicht	<p>Een <i>historisch overzicht</i> m.b.t. kerkmuziek en liedculturen. Hoe waarderen we die verscheidenheid aan liederen, stijlen, vormen en liturgische settingen. Wat willen/kunnen we ervan gebruiken in de evangelisch-charismatische vernieuwing? Bedoeld om een historische omlijsting en kader aan te geven.</p> <p><u>Gespreksvraag:</u> in welke historische traditie voel je je het meest thuis en wat betekent dat voor je omgang met liedcultuur?</p>	Kees van Setten
2 13/02, morgen en middag	Integratie & Interpretatie van liedculturen en muziek	<p>Het gaat de hele dag over de integratie van liedculturen en muziek, het hoofdthema van de cursus. Hiermee is natuurlijk verbonden dat wat je met liederen muzikaal kunt doen: interpretatie.</p> <p>Focussen op de <i>kernkwaliteiten</i> van liedculturen. Waardering van de diverse liedculturen, an sich, in verhouding. Hun functie en spiritualiteit, relatie tot de pluriformiteit in de kerk. 'Kerncompetenties/-kwaliteiten' van liederen (model Ofman laten toepassen/uitwerken). In-zingen en uit-zingen. Distantie en nabijheid. Mogelijkheden en onmogelijkheden tot integratie.</p> <p>'Blending'. Criteria: hoe wel/niet. Vormgeving (interpretatie) van gezongen liederen/samenzang en muziek. Diversiteit in uitvoering. Mogelijke en onmogelijke verbindingen. 'Flow'. Voorspelen en overgangen. Spanningsbogen in de muziek. Het belang van 'interpretatie'. Cyclus (thematisch) van liederen. Lofprijzing & aanbidding. Het Psalter als paradigma. Plenaire bespreking van enkele voorbeelden..</p> <p><u>Praktisch:</u> plenair uit te werken voorbeelden (morgen). Middag: benoemen van kernkwaliteiten van liederen en liedculturen. Hoe te realiseren. Beschikking over diverse liedbundels, zodat er gewerkt kan worden. Reflectie en discussie over (de besproken) voorbeelden. Zelf aan de slag met creatieve ideeën ('blending'). Plenaire terugkoppeling/presentatie.</p>	Kees van Setten Zie artikel CRvS in het BCT* en het boek van Webber over <i>Blended Worship*</i>
3a	De rol van de musicus en het	De plaats van de musicus/musicus in de gemeente. <i>Samenspel</i> . Voorbereiding (vormoverzichten). Eisen. Instrumentarium. Gebruik en inzet van instrumenten.	Frank den Bakker

20/03, morgen	instrumentarium	De plaats/rol van het orgel. De organist. Stijlen op het orgel en andere instrumenten. Lichte muziek. Aansturen van muziekgroepen. Overleg/samenwerking (voorbereiding) met predikanten. Theologische scholing. Het doel van de muziek. 'Kwaliteit'. Praktische voorbeelden. <u>Praktisch:</u> <u>Gespreksvragen:</u> Wat vraagt de musicus van de predikant/gemeente? Hoe zetten we musici in hun kracht? Plenaire terugkoppeling/presentatie	
20/03, middag	Theologie van de muziek, het lied en de liturgie	Bijbels-theologische rol van lied en muziek. Invloed en bijdrage van de 20 ^e eeuwse evangelisch-charismatische beweging. Verhouding Woord (prediking)-Liturgie (aanbedding). Theologie van de kunst. Esthetiek. Boek van Martha Nussbaum <u>Praktisch:</u> discussie over aangereikte stellingen? Vragen.	Kees van der Kooi Zie KvdK, 'Tegenwoordigheid van Geest'.*
17/04, morgen	Muziek als taal	'Interpretatie' van liederen. Functie en werking van de muziek vanuit voorbeelden. Instrumentale muziek. Zangoefeningen. Filosofie van taal en muziek. Bijbelse vindplaatsen. Plaats in de liturgie. Communicatie. Verhouding tekst-muziek. Linker en rechter hersenhelft. <i>As it is in heaven</i> / tongentaal. Söhngen. <u>Praktisch:</u> Reflectie en discussie over (de besproken) voorbeelden. Aan de slag met creatieve ideeën (als huiswerk opgegeven). Plenaire terugkoppeling/presentatie.	Kees van Setten
17/04, middag	Zangleiding	Functie en rol zangleider/liturg. Waarom een zangleider (Heschel)? Hoe vorm te geven in de PKN? Taken en vaardigheden. Veronderstelde muziekkennis. Techniek en geestelijke aspecten. Waar let je op bij (het samenstellen van) een zangdienst/liturgie: belang van de voorbereiding. Criteria en paradigma's. Blokken met liederen. Lofprijzing en aanbedding. Samenwerking met musici en predikant. Praktische voorbeelden. <u>Praktisch:</u> oefenen (met aspecten van) zangleiding/voorbereiding. <u>Gespreksvragen:</u> wat verwacht je (wel/niet) van een zangleider, Waarom zangleiding? Waar loop je tegenaan bij het leiden van zang? Plenaire terugkoppeling/presentatie	Bart Visser
15/05, Morgen + 1 ^e deel middag	Liturgische momenten	Liturgische kaders (compleet/thematisch) in de evangelisch-charismatische vernieuwing. Diverse liturgische velden als Gloria ('lofprijzing en aanbedding'), 'Schriftlezing', 'meditatie, gebed en verstillig', 'Avondmaal', 'Dienst der genezing', 'Israël', 'Feest', 'plaats van instrumentale muziek in de eredienst', 'omgang met de Psalmen', etc. Spanningsbogen, opbouw in de liturgie. Esthetiek versus verbaliteit. 'Kirche Kreatif' (<i>Crescendo</i>). Liturgie als ontmoeting met God. Haalbare voorbeelden. Charismatische liturgie: inzetten van de verschillende gaven en talenten. <u>Praktisch:</u> Reflectie en discussie over (de besproken) voorbeelden. Zelf aan de slag met creatieve ideeën: 'componeer' een stukje liturgie rondom genoemde 'velden'. Welke liederen/muziek gebruik je? Plenaire terugkoppeling/presentatie. <u>Gespreksvragen:</u> hoe kun je evangelisch liedgoed en charismatische momenten plaatsen in het kader van de (bestaande) liturgie? Spanningsboog? Verhoudingen? Wat wil je communiceren?	Tjitte Wever en Kees van Setten
15/05, middag	Opbouw en vernieuwing Evaluatie	Organisatie, facilitering en middelen (instrumenten/AV, etc.). Overleg en samenwerking. Coaching. Charismatische werkplaats voor liturgie en muziek. Vragenuurtje/brainstorm. Hoe nu verder? Evaluatie.	Kees van Setten en ..

*LITERATUUR:

- **C.R. van Setten**, *De Geest zingt alle talen. De charismatische vernieuwing, haar liedcultuur en muziek*, Bulletin voor Charismatische Theologie, nr. 57, 2006 (dit gehele nummer is gewijd aan muziek, liedcultuur en liturgie). Besteladres BCT: zie www.stucom.nl/leerstoel
- **C. Plantinga jr. en S.A. Rozeboom** (red.), *Discerning the Spirits. A Guide about Christian Worship Today*, Grand Rapids 2003.
- **C. van der Kooi**, *Tegenwoordigheid van Geest. Verkenningen op het gebied van de leer van de Heilige Geest*, Kampen 2006 (met name hoofdstuk 5 en 4). Meer over dit boek: 0166 op www.stucom.nl
- **R. Webber**, *Planning blended worship. The creative mixture of old and new*, Nashville 1998
- **J.D. Witvliet**, *Worship seeking understanding. Windows into Christian practice*, Michigan 2003

** Over deze cursus:

Data: 2009, vrijdag 16/01, 13/02, 20/03, 17/04 en 15/05.

Plaats: Maarssen.

Organisatie: Leerstoel Theologie van de charismatische vernieuwing, in samenwerking met de Vrije Universiteit / Center for Evangelical and Reformed Theology

Prof. dr. C. van der Kooi en
Drs. Kees van Setten,
2008

Meer over dit onderwerp op www.stucom.nl:

0089 **Nieuwe liederen en nieuwe vieringen - Kees Slijkerman** Artikel over de liederen die bij de charismatische vernieuwing gezongen worden en hun bruikbaarheid in heel de Kerk. Uit Gregoriusblad december 2002.

0074 **Eucharistie vieren met visie - Jan van Beeck / Kees Slijkerman** Uitleg over de verschillende onderdelen van de eucharistieviering in de r.-k. kerk en de vele mogelijkheden om er een intens gebeuren van te maken. Een compleet boekwerkje .

Dit is document 0252 op www.stucom.nl